

نقش آگاهی و بکارگیری تکنیک حسابداری مدیریت در استراتژی تصمیم‌گیری مدیران شرکت‌ها

دکتر حمید رستمی جاز

استادیار گروه حسابداری، واحد بندرعباس، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران.
hamid.rostami1358@gmail.com

ندا صدری

دانشجوی دکتری حسابداری، واحد بندرعباس، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران. (نویسنده مسئول).
neda.sadri1990@gmail.com

چکیده

در این پژوهش نقش آگاهی و بکارگیری تکنیک حسابداری مدیریت در استراتژی تصمیم‌گیری شرکت‌ها مورد بررسی قرار گرفت. این پژوهش از نوع پژوهش‌های کاربردی و همبستگی می‌باشد. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه مدیران و کارکنان بخش حسابداری شرکت‌های استان فارس می‌باشد. با توجه به اینکه جامعه آماری محدود می‌باشد، کل جامعه آماری که برابر با نامحدود است و بر اساس نمونه‌گیری کوکران ۳۸۴ نفر بوده به عنوان حجم نمونه انتخاب شده‌اند، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها با نرم‌افزارهای PLS صورت گرفته است. یافته‌ها نشان داد نقش آگاهی (آگاهی از اطلاعات رقبا، مشتریان و بازار) و همچنین بکارگیری تکنیک حسابداری مدیریت موجب بهبود تصمیم‌گیری مدیران شرکت‌ها می‌شود. همچنین یافته‌ها نشان داد بین درک استفاده از تکنیک حسابداری مدیریت استراتژیک و تصمیم‌گیری مدیران شرکت‌ها ارتباط معناداری وجود ندارد.

واژگان کلیدی: حسابداری مدیریت، درک استفاده از تکنیک حسابداری و استراتژی تصمیم‌گیری مدیران شرکت‌ها.

مقدمه

حسابداری مدیریت استراتژیک تشکیل شده از دو واژه حسابداری مدیریت و مدیریت استراتژیک که واژه نخست به معنی اندازه‌گیری و جمع‌آوری اطلاعات مالی مورد استفاده مدیریت است و واژه اصلی مورد بحث یعنی مدیریت استراتژیک، تمام توجه‌اش بر زنجیره ارزش است و اولین کسی که از این واژه استفاده کرد پروفیسور سایموند^۱ (۱۹۸۱) بود و آن‌را این‌گونه بیان کرد: تهیه، تدارک و تجزیه و تحلیل اطلاعات حسابداری مدیریت درباره یک واحد تجاری و رقبایش به منظور استراتژی واحد تجاری (به نقل از لاری دشت بیاض و همکاران، ۱۳۹۳). حسابداری مدیریت استراتژیک عبارتست از تهیه و پردازش اطلاعات مالی مربوط به بازارهای محصولات شرکت و هزینه‌ها و ساختار هزینه‌های رقیبان و همچنین نظارت بر استراتژی‌های بنگاه و آن دسته از رقیبان آن که بیش از یک دوره در این بازار حضور دارند. ارتباط بین استراتژی، سیستم‌های کنترلی مبتنی بر حسابداری مدیریت و عملکرد، توجه فراوانی را در پژوهش‌های حوزه حسابداری و مدیریت جلب کرده است (موسوی شیری و شاکری، ۱۳۹۳). بسیاری از محققان معتقدند برای آن که شرکتی در کسب مزیت‌های رقابتی موفق باشند و بتوانند در سطوح عالی عملکرد، به فعالیت بپردازد وجود استراتژی روش سازمانی لازم است، اما کافی نیست. بنابراین نیازمند عناصری از درون سازمان دارد که از استراتژی‌های مور نظر

¹ Saimond

مانند: فرایندهای تولید، ساختار سازمانی و سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری حمایت داشته باشد (جرمیس و گانی^۱، ۲۰۰۴). بروموویچ^۲، تا حدی ابعاد گوناگون حسابداری مدیریت استراتژیک را به نمایش گذاشت. گرچه ادبیات حسابداری مدیریت استراتژیک تا کنون رشد زیادی داشته‌اند، اما هنوز هم درباره معنای دقیق حسابداری مدیریت استراتژیک توافق و اجماع محدودی وجود دارد. به این دلیل که بیشتر مقالات به صورت مفهومی بوده و تعداد اندکی از آن‌ها به صورت پژوهشی و تجربی دقیقاً به موضوع، حسابداری مدیریت استراتژیک پرداخته‌اند (کراونز^۳ و گولدینگ^۴، ۲۰۰۱). بنابراین آنچه حسابداری مدیریت استراتژیک را از دیگر پیشرفت‌های صورت گرفته در حسابداری مدیریت متمایز می‌گرداند، جهت‌گیری خارجی این رویکرد است که آن را به صورت ابزاری برای کسب مزیت رقابتی پدید آورده است. بر این اساس در این پژوهش نقش آگاهی و بکارگیری تکنیک حسابداری مدیریت در استراتژی تصمیم‌گیری مدیران شرکت‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد. در ادامه مبانی نظری و پیشینه‌های تحقیق ارائه خواهند شد.

مبانی نظری

به اعتقاد محققان، حسابداران استراتژیک می‌توانند نگرش واضحی در هنگام اجرای یک بخش اساسی فرایند تصمیم‌گیری سازمانی فراهم آورد. با افزایش مشارکت، ارزش فرآیندهای تصمیم‌گیری افزایش می‌یابد و این کار باعث افزایش عملکرد می‌گردد. بنابراین در یک محیط رقابتی، استفاده از یک رویکرد حسابداری مدیریت استراتژیک می‌تواند، باعث افزایش عملکرد بانک گردد (خاکباز).

مفهوم حسابداری مدیریت استراتژیک مستلزم تمرکز روش‌های حسابداری مدیریت بر ارزیابی عملکرد از زوایای استراتژیک در عوض شاخص‌های عملیاتی است. این مفهوم برای اولین بار توسط سایموندز در سال ۱۹۸۱ مطرح شد. وی این مفهوم را برای اشاره به رویکردی با جهت‌گیری خارجی به کار گرفت که در جمع‌آوری و تحلیل داده‌های مرتبط با هزینه‌ها، قیمت، حجم فروش و بهره‌برداری از منافع برای کسب‌وکار و رقبای آن مورد استفاده قرار می‌گیرد. وی معتقد است باید توانمندی‌های حسابداران در جهت استراتژی مدیریتی نیز باشد، به طوری که علاوه بر جمع‌آوری اطلاعات داخلی، باید اطلاعات مربوط به رقبا را نیز جمع‌آوری نمایند (برومویچ^۵، ۲۰۰۰).

بخش عمده اطلاعاتی که در سازمان‌ها جهت تصمیم‌گیری مدیران مورد نیاز است، اطلاعات حسابداری می‌باشد. بیشتر تصمیم‌های مدیران را تصمیم‌گیری‌های اقتصادی و انتخاب راهکارهایی که به حداکثر سود، حداقل کردن هزینه و قیمت تمام شده منجر می‌شود، تشکیل می‌دهد. از آن‌جا که حسابداری در پی اندازه‌گیری و ارائه اطلاعات اقتصادی به استفاده کنندگان جهت قضاوت و تصمیم‌گیری‌های آگاهانه است، آن را به‌عنوان یک سیستم اطلاعات می‌شناسیم. بنابراین برای موفقیت سازمان‌ها و نهادها با توجه به اهمیت و تأثیرگذاری گزارش‌های قابل استخراج و ارائه از سیستم اطلاعاتی حسابداری، مدیران در تصمیم‌گیری‌های خود نیازمند بهره‌برداری صحیح از اطلاعات با کیفیت این سیستم می‌باشند (دستگیر و همکاران، ۱۳۸۲). تأثیر اطلاعات حسابداری بر تصمیم‌گیری مدیران مسأله‌ای است که محققان توجه خاصی به آن مبذول داشته‌اند. حسابداری یک سیستم اطلاعاتی است و مدیران باید جهت تصمیم‌گیری بهتر، اطلاعات مناسب و با کیفیت را از تمام کانال‌های رسمی و غیر رسمی به دست آورند. اطلاعات مفید حسابداری برای مدیران باید قابل فهم، مرتبط با تصمیم در دست بررسی، قابل اتکاء و قابل مقایسه باشد. مدیران باید بتوانند اطلاعات حسابداری را

¹ Jermias & Gani

² Brumovich

³ Cravens

⁴ Guilding

⁵ Bromwich

در طول زمان مورد مقایسه قرار دهند و نیز بتوانند وضعیت مالی و نتایج عملیات مؤسسه‌های دیگر را با مؤسسه خود مقایسه کنند. رعایت استانداردهای حسابداری و یکنواختی در اطلاعات حسابداری، قابلیت مقایسه را بالا می‌برد (مکرمی، ۱۳۷۴). بنابراین، سیستم اطلاعات مدیریت معمولاً ارقام و اطلاعات را برای قسمت‌های مختلف سازمان پردازش می‌کند که می‌تواند به شکلی اصولی با این قسمت‌ها ارتباط برقرار کند. به منظور اجرای اثربخش مأموریت و همچنین حفظ استقلال سازمانی خود، سیستم اطلاعات مدیریت باید به خوبی سازماندهی و اداره شود و از پشتیبانی و تفویض اختیار توسط مدیریت سطح بالای سازمان برخوردار باشد (شباهنگ، ۱۳۹۱). مدیران واحدهای انتفاعی در تصمیم‌گیری‌ها، عملاً بر اطلاعات حسابداری مدیریت اتکاء می‌کنند. بنابراین درک ارتباط فرآیند تصمیم‌گیری با اطلاعات حسابداری مدیریت حائز اهمیت بسیار است. اطلاعات ابزار تصمیم‌گیری‌های مدیریت است و میزان صحت و دقت تصمیمات مدیریت نیز بستگی به میزان صحت و سقم اطلاعاتی دارد که در زمان تصمیم‌گیری در اختیار وی قرار دارد. دستیابی به این اطلاعات، نیازمند یک سیستم اطلاعاتی است. در تعاریف حسابداری، تأکید اصلی روی تهیه اطلاعات مفید و مربوط برای استفاده‌کنندگان است. لیکن در بحث سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری، باید همواره تأمین نیازهای اطلاعاتی آن‌ها را در نظر قرار گیرد و بدیهی است که در هر سازمانی اولین و اصلی‌ترین استفاده‌کنندگان که همواره در جریان تصمیم‌گیری‌های لحظه‌ای و روزمره سازمان قرار دارند، مدیران هستند و اگر سیستم‌های اطلاعاتی موجود در سازمان قادر باشند نیازهای اطلاعاتی مدیران را برآورد کنند، نیازهای اطلاعاتی سایر مراجع تصمیم‌گیری نظیر مجامع عمومی، دولت، اعتباردهندگان و غیره نیز خارج از مجموعه فوق نخواهد بود (سجادی و طباطبایی‌نژاد، ۱۳۸۵).

یکی از مهمترین عوامل رشد و بقای واحدهای اقتصادی داشتن مدیران لایق و کارآمد می‌باشد که باید با استفاده بهینه از منابع، حداکثر کارایی را ایجاد نمایند. مدیرانی که برای حصول به این هدف بتوانند برنامه‌ریزی‌های دقیق داشته باشند و از طریق کنترل منابع و ارزیابی عملکرد، هنگام برخورد با وقایع پیش‌بینی نشده، بهترین تصمیم را اتخاذ نمایند. در این راستا مهمترین ابزار یاری دهنده آن‌ها اطلاعات می‌باشد که به طور حتم بخش اعظم این اطلاعات را حسابداری تهیه و در اختیار مدیریت قرار می‌دهد. حسابداری مدیریت دانشی است که از طریق به‌کارگیری روش‌های عملیاتی مؤثر در فرآیند پردازش داده‌های مالی (تاریخی - جاری - آینده) یک واحد اقتصادی، از یک سو مدیریت را در مسیر برنامه‌ریزی مناسب برای دستیابی به اهداف کنترل منابع و ارزیابی عملکرد، یاری می‌دهد و از سوی دیگر شرایط تصمیم‌گیری منطقی را برای دستیابی به هدف‌های مقرر فراهم می‌کند. به بیان دیگر، حسابداری مدیریت فرآیند تدارک و پردازش اطلاعات برای برنامه‌ریزی، کنترل، ارزیابی و تصمیم‌گیری است. از این رو نظام حسابداری مدیریت در برگیرنده روش‌های جمع‌آوری داده‌ها، ترکیب و تحلیل آن‌ها و ارائه اطلاعات مربوط به مدیران برای تصمیم‌گیری جامع و معمول و بررسی شرایط خاص است (طالب نیا و رستمی، ۱۳۹۵). شرکت‌های امروزی در عصر اطلاعات، فعالیت و رقابت می‌کنند و اطلاعات تبدیل به منبع کلیدی اکثر سازمان‌ها شده است. در واقع، مبنای رقابتی از اطلاعات مشهود به اطلاعات نامشهود تغییر یافته است. از مهم‌ترین اهداف حسابداری، یاری رساندن به مدیران جهت تصمیم‌گیری‌های استراتژیک می‌باشد که تطبیق‌پذیری را ارائه می‌دهد و به طور کلی، فرآیندهای خارجی را برای مدیریت فرآیندهای حسابداری، از طریق روش‌های غیرمستقیم به منظور دستیابی به استراتژی‌های نوظهور خارج می‌کند (اوبو^۱ و آجی‌بولاد^۲، ۲۰۱۷). با توجه به مطالب عنوان شده پرسش اصلی پژوهش به این صورت بیان می‌شود که آیا نقش آگاهی و بکارگیری تکنیک حسابداری مدیریت موجب بهبود استراتژی تصمیم‌گیری مدیران شرکت‌ها می‌شود یا خیر.

¹ Oboh

² Ajibolade

پیشینه‌های تحقیق

تصمیم‌گیری فرایندی است خاص شامل انتخاب یک راه و یک روش از میان چند روش موجود. تصمیم به معنای انتخاب خود آگاه است که به فرد امکان می‌دهد تا بر اساس مجموعه‌ای از شرایط داده شده و نحوه رفتار و طرز فکر خاص؛ آن مجموعه بررسی و سپس یک گزینه، مقبول واقع شود و سپس اجرا گردد (کریمی، ۱۳۹۰). تصمیم‌گیری مؤثر، یکی از مهارت‌های مهم شغلی وزندگی به شمار می‌رود. در مقایسه با توجهی که به شغل و شرایط تصمیم شده است، توجه کمی به خصوصیات تصمیم‌گیرندگانی که نتایج تصمیمات را تحت تأثیر قرار می‌دهند، شده است (اسکات و بروس^۱، ۱۹۹۵). اما اخیراً پژوهش‌گران، بر خصوصیات تصمیم‌گیرندگان تمرکز کرده‌اند. علاقه مدیران به تصمیم‌گیری و حل مشکلات، سابقه تاریخی دارد. دلیل چنین علاقه‌ای نیز روشن است. تصمیم‌گیری یک فعالیت بنیادی است که رویکرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد. کیفیت تصمیم‌های مدیران، یک عامل بزرگ در تعیین رویکرد است که به وسیله توجهی که به تصمیمات خاص شده، به دست آمده است. به نظر می‌رسد که سبک تصمیم‌گیری بر رویکرد تأثیرگذار است (فردریک^۲ و همکاران، ۱۹۹۶). بنابراین، کیفیت تصمیم‌گیری در سازمان‌ها، بستگی به انتخاب اهداف مناسب و تعیین ابزار رسیدن به آن‌ها را دارد. مدیران با ترکیب بهینه فاکتورهای رفتاری و ساختاری، می‌توانند احتمال اتخاذ تصمیمات با کیفیت را افزایش دهند. کیفیت تصمیمات، نه تنها احتمال اخذ تصمیمات خوب را افزایش می‌دهد، بلکه نقطه آغازی است برای اتخاذ تصمیمات مؤثر. از طرفی، تصمیم‌گیری با اطلاعات و کنترل در ارتباط است. بسیاری از فرهنگ‌های سازمانی، تلاش می‌کنند تا تمرکز کنترل را با مدیریت حفظ کنند و بنابراین با دادن دستورها و ساختارها، تقویت را محدود می‌کنند تا بلکه تصمیمات مؤثر را در بین کارمندان آسان کنند.

هدف آموزش مدیریت استراتژیک ارتقاء دانش دانشجویان برای اتخاذ تصمیمات استراتژیک و ایجاد تغییرات استراتژیک می‌باشد. این هدف از طریق ارتقاء توانایی برای مواجهه با پیچیدگی تأثیرات گوناگون (بعضی از این تأثیرات تقویت کننده و بعضی مخالف هستند)، تمیز دادن تأثیرات حیاتی از تأثیرات مهم و دستیابی به یک قضاوت مناسب تحت شرایط نامعلوم و نبود اطلاعات کافی، برآورده می‌شود (خانی و همکاران، ۱۳۹۴). در دهه‌های اخیر مفهوم حسابداری مدیریت استراتژیک در ادبیات تخصصی به بحث کشیده شد. به طور کلی، حسابداری مدیریت استراتژیک با رویکرد عمومی حسابداری برای موقعیت‌یابی استراتژیک شناخته شده است. طبیعت استراتژیک حسابداری مدیریت، جهت‌گیری خارجی و آینده‌نگری است. حسابداری مدیریت استراتژیک می‌تواند به عنوان فرآیند شناسایی، جمع‌آوری، انتخاب و تجزیه و تحلیل داده‌های حسابداری برای کمک به تیم مدیریت برای تصمیم‌گیری‌های استراتژیک و ارزیابی اثربخشی سازمانی تعریف شود. بر این اساس پذیرش تکنیک حسابداری مدیریت استراتژیک نقش قابل توجهی در تصمیم‌گیری مدیران بانک‌ها و به طبع آن موفقیت آنها ایفا خواهد کرد (اوبوچ و آجی‌بولاد، ۲۰۱۷).

پیشینه داخلی

رضانی (۱۳۸۶)، به بررسی تأثیر اطلاعات حسابداری بر تصمیم‌گیری‌های مدیران بانک‌ها پرداخته است. نتایج فرضیات مورد بررسی نشانگر وجود ارتباط معنی‌داری بین صورت‌های مالی و نوع تسهیلات واگذاری بانک‌ها و عدم وجود ارتباط معنی‌دار بین اطلاعات حسابداری و سقف تسهیلات اعطایی بانک‌ها، اطلاعات حسابداری و گیرنده‌ی تسهیلات اعطایی بانک‌ها و دیدگاه مدیران دارای تحصیلات پایین تر از کارشناسی، کارشناسی و بالاتر از کارشناسی در خصوص کفایت محتوای اطلاعات حسابداری بانک‌ها بوده است. فروغی و همکاران (۱۳۹۱)، در مقاله خود با نام «بنیان‌های مفهومی

¹ Scott and Bruce

² Fredrich et al.

حسابداری مدیریت استراتژیک»، به بیان این موضوع می‌پردازد که: حسابداری مدیریت سنتی تا حد زیادی عملکرد کوتاه مدت واحدهای تجاری را مورد توجه قرار می‌دهد و کمتر به اهداف و جنبه‌های استراتژیک توجه می‌کند و به منظور حل این مشکل، در ادبیات حسابداری مدیریت، رویکردی تحت عنوان حسابداری مدیریت استراتژیک مطرح شده است. نادری و شوقی (۱۳۹۲)، نقش تفکر استراتژیک مدیران در مدیریت اثربخش نظام بانکی را مورد نقد و بررسی قرار داده و به این نتیجه رسیدند که تفکر استراتژیک با کشف شهودی در حوزه‌های ناشناخته‌ها در محیط متلاطم و غیر قابل پیش بینی با تغییرات پیچیده و غیر خطی و رقابتی در نظام بانکی با تشخیص به موقع فرصت‌ها و تفکر مفهومی نیازهای ذی‌نفعان استراتژیک را شناسایی کرده و با نگاه تفکر سیستمی و آینده‌نگری، با خلق عوامل ارزش آفرین برای ذی‌نفعان کلیدی در مدیریت اثربخشی نظام بانکی موفقیت‌های لازم را به دنبال خواهد داشت. رسولی و همکاران (۱۳۹۳)، به بررسی رابطه مدیریت استراتژیک منابع انسانی و عملکرد مالی شرکت‌های حاضر در بازار بورس تهران پرداخته است و به این مسئله اشاره دارد که آیا بین نوع روش به‌کاررفته در مدیریت منابع انسانی و عملکرد مالی شرکت رابطه‌ای هست؟ یافته‌های حاصل از پژوهش تئوری‌های موجود در زمینه هم‌ردیفی، استراتژیک را در مدیریت منابع انسانی تأیید می‌کند. هم‌چنین، عملکرد سازمان‌هایی که نوعی استراتژی‌های منابع انسانی، هم‌ردیف با استراتژی رقابتی خویش به کار گرفته‌اند. شکرخواه و همکاران (۱۳۹۴)، در مطالعه‌ای با عنوان «نقش تجربه در تصمیم‌گیری‌های مدیریت و جایگاه حسابداران مدیریت»، به بررسی توانایی حسابداران مدیریت در شناسایی و تحلیل اطلاعات مربوط به تصمیم‌گیری در مورد تخصیص منابع پرداخته است. در همین راستا معیارهای شناسایی شده در فرآیند تصمیم‌گیری مربوط به یک موضوع خاص، توسط دو گروه حرفه‌ای و غیر حرفه‌ای مقایسه شده است. نتایج نشان می‌دهد که افراد حرفه‌ای، معیارهای اندازه‌گیری مربوطتری را شناسایی می‌کنند و احتمال اتخاذ تصمیم مناسب‌تر و بهینه‌تر با افزایش تجربه حرفه‌ای افراد، بیشتر می‌شود. امیری و همکاران (۱۳۹۶)، در پژوهشی تحت عنوان نقش مدیریت اطلاعات و سیستم مدیریت منابع در مدیریت دانش استراتژیک و تصمیم‌گیری، به مطالعه بر روی تأثیر «سیستم‌های برنامه ریزی منابع انسانی»^۱ بر تصمیم‌گیریه‌های مدیران سطح بالا و مدیران میانی کسب و کار و هم‌چنین تأثیر سیستم‌های برنامه ریزی منابع انسانی بر مدیریت دانش استراتژیک به‌منظور خلاقانه‌تر کردن سازمان و ایجاد مزیت رقابتی برای سازمان پرداختند. نقش و تأثیرات این سیستم‌ها بر مدیریت اطلاعات استراتژیک و تصمیم‌گیری با بهره‌گیری از نمونه‌های برنامه‌های کاربردی کسب و کارهای محلی و جهانی نمایش داده شد.

پیشینه خارجی

لوی و همکاران^۲ (۲۰۰۱)، در مقاله‌ای در رابطه با ارتباط سیستم‌های اطلاعاتی و تصمیم‌گیری استراتژیک، نشان داد که سرمایه‌گذاری در فن‌آوری اطلاعات به شدت تحت تأثیر مفهوم راهبردی آن‌ها قرار داشته و شرکت‌های کوچک و متوسط که راهبرد فن‌آوری اطلاعات خود را با راهبرد تجاری خود، مطابقت داده‌اند، دارای عملکرد بهتری نسبت به شرکت‌هایی که این کار را نکرده‌اند، داشتند. اگلتون^۳ و چونگ^۴ (۲۰۰۳)، نقش تسهیل‌کننده سیستم اطلاعات حسابداری مدیران بر عملکرد و تصمیم آن‌ها را مورد مطالعه قرار دادند. آن‌ها به این نتیجه رسیدند که استفاده از اطلاعات حسابداری می‌تواند اثر معنی‌داری در تسهیل تصمیم‌گیری مدیران در همه سطوح داشته باشد. هم‌چنین آن‌ها دریافتند که اثر استفاده از اطلاعات حسابداری روی عملکرد زیرواحدها برای دپارتمان‌هایی که سطوح بالاتری از روابط بینابینی را

¹ Enterprise Resource Planning (ERP)

² Levy et al.

³ Eggleton

⁴ Chong

تجربه می‌کنند بیشتر از دیگر دپارتمان‌ها می‌باشد. آگبژول^۱ (۲۰۰۵)، در پژوهش خود رابطه‌ی بین سیستم حسابداری مدیریت و عدم قطعیت دریافت شده در عملکرد مدیران را مورد بررسی قرار داد. نتایج آن، به وضوح نشان دهنده ارتباط معنی دار بین بی‌کیفیتی سیستم اطلاعات حسابداری و قابل اتکاء نبودن آن و تزلزل در تصمیم‌گیری و عملکرد مدیران بوده است. الوان و کیودی^۲ (۲۰۱۱) به بررسی استفاده از اطلاعات حسابداری در تصمیم‌گیری پرداخته است. هدف از این مطالعه مشخص کردن اهمیت اطلاعات حسابداری در تصمیم‌گیری بوده است تا با استفاده از آن، عوامل مورد نیاز مدیران برای تشخیص تصمیمات مدیریتی شرکت مشخص شود. نتایج تحقیق نشان داد که بین دامنه استفاده از اطلاعات حسابداری در تصمیم‌گیری و تصمیم‌گیری در صورتی که اطلاعات صحیح باشد، رابطه‌ی مثبت وجود دارد. همچنین وجود خطا در اطلاعات منجر به خطا در تعیین منابع شرکت می‌شود. الریبیعی^۳ (۲۰۱۲) در مطالعه‌ای تحت عنوان تأثیر سیستم اطلاعات حسابداری در برنامه ریزی، کنترل و فرایند تصمیم‌گیری، به این نتیجه رسیده است که اطلاعات حسابداری به‌ویژه در فعالیت‌های مدیریتی، زمانی که عدم قطعیت به خطر پیامدهایی که در اثر اعمال ناخواسته‌ی کنش افراد ایجاد می‌شود، بسیار مفید است. ورنر^۴ (۲۰۱۲)، در مقاله‌ای با نام حسابداری مدیریت استراتژیکی به بیان این مطلب می‌پردازد که مقدمه‌های بسیاری در متن حسابداری مدیریت استراتژیکی در نظر گرفته شده است. طرح ریزی مهم حسابداری مدیریت استراتژیکی به این مفهوم است که جنبه‌های حسابداری برای مدیریت استراتژیکی از موارد مربوط به آن متفاوت خواهد بود. همچنین اذعان به قابلیت‌های مدیریت هزینه‌ی استراتژیکی و هزینه‌یابی بر اساس فعالیت به صورت آشکارسازی واقعی روش حسابداری استراتژیکی جدید مدیریت داشت. اوبوح^۵ و آجی‌بولاد^۶ (۲۰۱۷)، در پژوهش خود با عنوان حسابداری مدیریت استراتژیک و تصمیم‌گیری، سیستم مدیریت استراتژیک را به‌عنوان یک سیستم مدیریت ارتباط با مشتری، با استفاده از محیط زیست رقابتی که به‌طور مداوم مدیریت می‌شود، می‌داند. اما، با وجود نوآوری‌های نوین، شرکت‌های پراکنده‌ای را گسترش نمی‌دهد. یافته‌های حاصل از این تحقیق، به این نتیجه رسیده است که حسابداری مدیریت استراتژیک، در رویکرد خود، با حسابداری مدیریت، متفاوت است.

روش‌شناسی پژوهش

با توجه به این که انتظار می‌رود نتایج حاصل از این پژوهش در امر تصمیم‌گیری مورد توجه مدیران مالی، سرمایه‌گذاران و دیگر ذینفعان قرار گیرد، لذا این پژوهش از منظر هدف جزء پژوهش‌های کاربردی است؛ همچنین از آنجاکه پژوهش به بررسی ارتباط بین چند متغیر می‌پردازد، پژوهش از لحاظ ماهیت و روش از نوعی توصیفی همبستگی می‌باشد.

جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه مدیران و کارکنان بخش حسابداری شرکت‌های استان فارس در سال ۱۳۹۹ می‌باشد. از آنجا که آمار رسمی از تعداد کلیه مدیران و کارکنان نامحدود می‌باشد، لذا بر اساس فرمول کوکران از ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه آماری فرض می‌شود.

¹ Agbejule

² Olwan and Qudaih

³ Alrabie

⁴ Werner

⁵ Oboh

⁶ Ajibolade

فرضیه ها

- ۱- استفاده از تکنیک حسابداری مدیریت و استراتژی تصمیم‌گیری مدیران شرکت‌ها رابطه وجود دارد.
- ۲- بین پذیرش تکنیک حسابداری مدیریت در تصمیم‌گیری استراتژیک و استراتژی تصمیم‌گیری مدیران شرکت‌ها رابطه وجود دارد.
- ۳- بین آگاهی از وضعیت رقبا و استراتژی تصمیم‌گیری مدیران شرکت‌ها رابطه وجود دارد.
- ۴- بین آگاهی از وضعیت مشتریان و استراتژی تصمیم‌گیری مدیران شرکت‌ها رابطه وجود دارد.
- ۵- بین آگاهی از وضعیت بازار و استراتژی تصمیم‌گیری مدیران شرکت‌ها رابطه وجود دارد.

متغیرهای تحقیق

متغیر مستقل

- ۱- استفاده از تکنیک حسابداری مدیریت: جهت سنجش این متغیر به تبعیت از پژوهش اوبوح و آجی‌بولاد (۲۰۱۷) از ۳ پرسش استفاده شده است.
- ۲- پذیرش تکنیک حسابداری مدیریت: جهت سنجش این متغیر به تبعیت از پژوهش اوبوح و آجی‌بولاد (۲۰۱۷) از ۳ پرسش استفاده شده است.
- ۳- آگاهی از وضعیت رقبا: جهت سنجش این متغیر به تبعیت از پژوهش اوبوح و آجی‌بولاد (۲۰۱۷) از ۲ پرسش استفاده شده است.
- ۴- آگاهی از وضعیت مشتریان: جهت سنجش این متغیر به تبعیت از پژوهش اوبوح و آجی‌بولاد (۲۰۱۷) از ۲ پرسش استفاده شده است.
- ۵- آگاهی از وضعیت بازار: جهت سنجش این متغیر به تبعیت از پژوهش اوبوح و آجی‌بولاد (۲۰۱۷) از ۲ پرسش استفاده شده است.

متغیر وابسته

متغیر وابسته این پژوهش، استراتژی تصمیم‌گیری مدیران شرکت‌ها می‌باشد. به تبعیت از پژوهش اوبوح و آجی‌بولاد (۲۰۱۷)، از سوالات پذیرش تکنیک حسابداری مدیریت استراتژیک، دسترسی به اطلاعات رقبا، مشتریان و بازار، یعنی ۹ گزاره استفاده شده است.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

پس از گردآوری داده‌های مورد نیاز پژوهش، جهت محاسبه و آماده‌سازی متغیرها از نرم‌افزار آفیس ۲۰۱۶ استفاده می‌گردد و برای آزمون فرضیه‌ها از نرم‌افزارهای PLS برای تحلیل همبستگی بین متغیرها و سایر آزمون‌ها استفاده می‌شود.

آمار توصیفی

جدول شماره ۱ آمار توصیفی پاسخ‌دهندگان را نشان می‌دهد. بر طبق داده‌های به‌دست‌آمده بیشترین سابقه کاری بین ۱۵ تا ۲۰ سال با ۱۶۳ نفر می‌باشد. چنانچه در جدول ۱ ملاحظه می‌شود، بیشترین درصد مربوط به رده سنی ۴۰ تا ۵۰ با

۱۳۵ نفر می‌باشد. همچنین همانطور که در جدول مشاهده می‌شود، ۱۸۳ نفر افراد شرکت‌کننده در پژوهش، دارای مدرک کارشناسی می‌باشند.

جدول (۱): آمار توصیفی

متغیر	فراوانی
تجربه کاری: زیر ۱۰ سال	۵۰
بین ۱۰ تا ۱۵ سال	۷۴
بین ۱۵ تا ۲۰ سال	۱۶۷
بیش از ۲۰ سال	۹۳
سن: زیر ۳۰ سال	۶۰
بین ۳۰ تا ۴۰ سال	۱۰۹
بین ۴۰ تا ۵۰ سال	۱۳۵
بیش از ۵۰ سال	۸۰
تحصیلات: فوق دیپلم و دیپلم	۴۸
کارشناسی	۹۵
کارشناسی ارشد	۱۸۳
دانشجو دکتری و دکتری	۵۸

تجزیه و تحلیل داده ها

برای برازش مدل های اندازه گیری از شاخص های آلفای کرونباخ، CR^1 (پایایی ترکیبی)، AVE^2 (روایی همگرا) و روایی واگرا^۳ استفاده می‌شود. در مدل PLS برای بررسی پایایی از سنجش بار عاملی (اثر جهت بردارها) سنجه های هر متغیر استفاده می‌شود. به عبارت دیگر اعتبار^۴ شاخص ها به وسیله بارهای عاملی (عدد اشاره شده روی هر بردار) مورد بررسی قرار می‌گیرد به طوریکه باید بیشتر از ۰/۷ باشد تا بتوان آن را معتبر دانست و آن را به عنوان سوالی که شاخص ما را می‌سنجد در نظر گرفت. در غیر این صورت، باید سوالات و ابعاد نامناسب را تشخیص داد و با حذف سوالاتی که باعث کاهش بار عاملی شده‌اند، مدل را بهبود داد. روایی همگرا عبارت از میزان همبستگی هر سازه با سوالات (شاخص ها) خود است. مگنر و همکاران^۵ (۱۹۹۶) مقدار ۰/۴ به بالا را برای AVE در حد قابل قبول دانسته‌اند. روایی واگرا عبارت از میزان همبستگی یک سازه با شاخص هایش در مقابل همبستگی آن سازه با شاخص های دیگر است. به عبارت دیگر، سازه ها (متغیرهای مکنون) در مدل باید تعامل بیشتری با شاخص های خود داشته باشند تا با سازه های دیگر و این به معنای مناسب بودن روایی واگرا خواهد بود.

1 Composite Reliability
2 Average Variance Extracted
3 Discriminant Validity
4 Validity
5 Magner et al

جدول (۲): نتایج سه معیار آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و روایی همگرا ابزار سنجش

متغیر	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی	AVE
استفاده از تکنیک حسابداری مدیریت	۰.۷۹	۰.۷۱	۰.۶۴
آگاهی از وضعیت بازار	۰.۷۹	۰.۸۶	۰.۷۶
آگاهی از وضعیت مشتری	۰.۷۸	۰.۹۰	۰.۸۱
پذیرش تکنیک حسابداری مدیریت	۰.۸۸	۰.۹۳	۰.۸۱
آگاهی از وضعیت رقبا	۰.۷۳	۰.۸۴	۰.۷۳
استراتژی تصمیم‌گیری مدیران شرکتها	۰.۷۵	۰.۷۹	۰.۶۱
مقدار قابل قبول	۰.۷۲	۰.۷۲	۰.۵۲

با توجه به اینکه مقدار مناسب برای آلفای کرونباخ ۰.۷، برای پایایی ترکیبی ۰.۷، و برای AVE، ۰.۵ است و مطابق با نتایج حاصل از خروجی‌های نرم‌افزار SMART-PLS در جدول ۲. تمامی این معیارها در مورد متغیرهای پژوهش مقدار مناسبی اتخاذ نموده‌اند و می‌توان مناسب بودن وضعیت پایایی و روایی همگرایی پژوهش را تایید نمود. در نتیجه ابزار تحقیق از روایی (محتوا، همگرا) و پایایی (بارعاملی، ضریب پایایی مرکب، ضریب آلفای کرونباخ) مناسبی برخوردار است. همچنین نتایج روایی واگرا ابزار سنجش در جدول ۳. نشان داده شده است:

جدول (۳): نتایج روایی واگرا ابزار سنجش

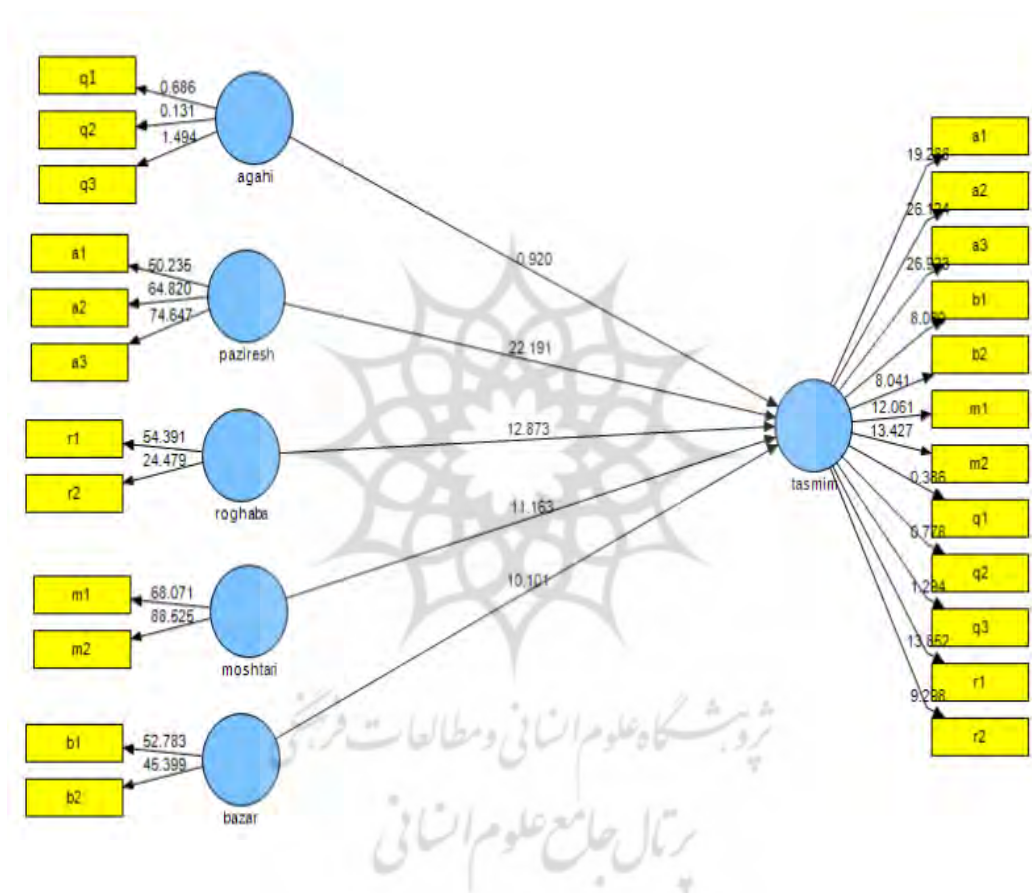
متغیر	آگاهی، ادراک و بکارگیری تکنیک حسابداری مدیریت استراتژیک	دسترسی به اطلاعات بازار	دسترسی به اطلاعات مشتری	پذیرش تکنیک حسابداری مدیریت استراتژیک تصمیم‌گیری استراتژیک	دسترسی به اطلاعات رقبا	تصمیم‌گیری استراتژیک
استفاده از تکنیک حسابداری مدیریت	۰.۸۰					
آگاهی از وضعیت بازار	۰.۰۱	۰.۸۷				
آگاهی از وضعیت مشتری	۰.۱۴	۰.۳۹	۰.۹۰			
پذیرش تکنیک حسابداری مدیریت استراتژیک	۰.۱۲	۰.۲۳	۰.۳۵	۰.۹۰		
آگاهی از وضعیت رقبا	۰.۲۳	۰.۲۸	۰.۳۹	۰.۴۸	۰.۸۵	
استراتژی تصمیم‌گیری مدیران شرکتها	۰.۲۱	۰.۵۴	۰.۶۹	۰.۶۴	۰.۵۳	۰.۷۸

در ماتریس فورنل و لارکر، مقدار جذر AVE متغیرها در قطر اصلی ماتریس همبستگی متغیرها وارد می‌شود. همانگونه که در جدول ۳. برگرفته از روش فورنل و لارکر مشخص می‌باشد، مقدار جذر AVE متغیرهای مکنون در پژوهش حاضر که در خانه‌های موجود در قطر اصلی ماتریس قرار گرفته‌اند، از مقدار همبستگی میان آنها که در خانه‌های زیرین و چپ قطر اصلی ترتیب داده شده‌اند بیشتر است. از این رو می‌توان اظهار داشت که در پژوهش حاضر، سازه‌ها (متغیرهای مکنون) در مدل تعامل بیشتری با شاخص‌های خود دارند تا با سازه‌های دیگر، روایی واگرایی مدل در حد مناسبی است. به عبارت دیگر، مقدار جذر AVE تمامی متغیرها از مقدار همبستگی میان آنها بیشتر است که این امر روایی واگرایی مناسب و برازش خوب مدل‌های اندازه‌گیری را نشان می‌دهد.

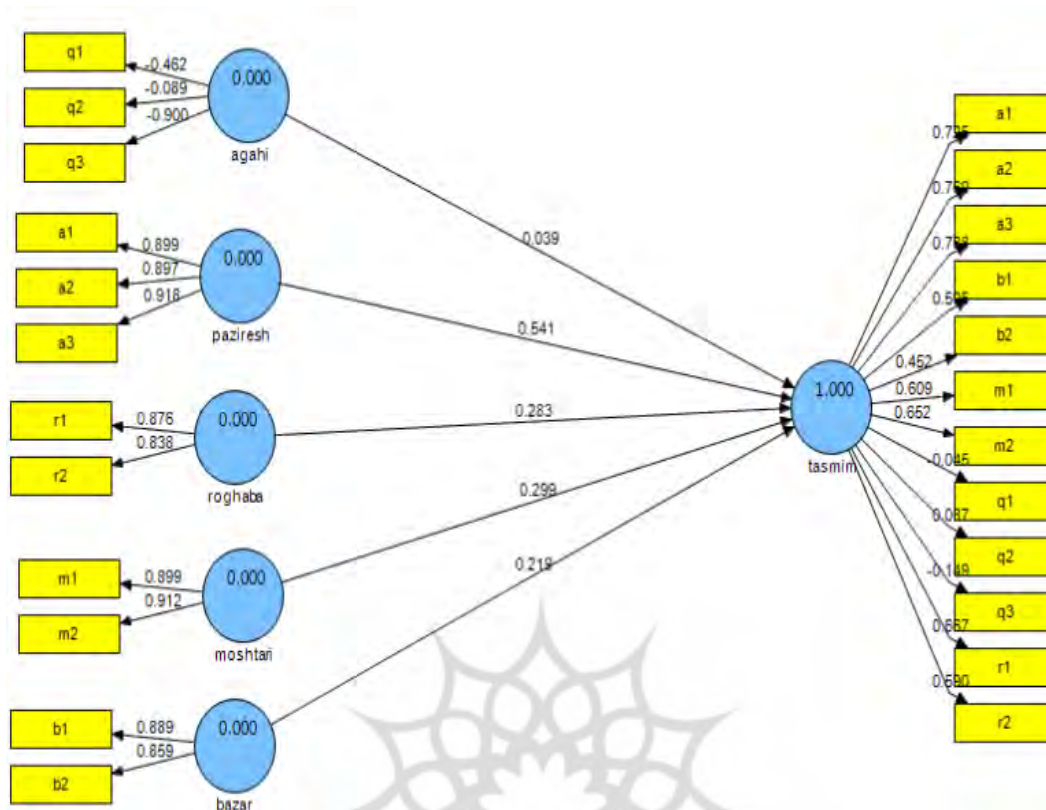
بررسی و آزمون مدل ساختاری

مطابق با الگوریتم تحلیل داده‌ها در روش SMART PLS، بعد از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری نوبت به برازش مدل ساختاری پژوهش می‌رسد. بخش مدل ساختاری برخلاف مدل‌های اندازه‌گیری، به سوالات (متغیرهای آشکار) کاری ندارد و تنها متغیرهای پنهان همراه با روابط میان آنها بررسی می‌شود. همان‌طور که در شکل ۱ مشاهده می‌شود، برای آزمون فرضیات اصلی تحقیق از مدل مفهومی پژوهش در حالت ضرایب معناداری استفاده شده است. در این حالت در صورتیکه مقدار T-Value از ۱/۹۶ بیشتر باشد، فرضیه صفر رد و فرضیه یک تأیید می‌گردد. علاوه بر این ضرایب استاندارد برای مدل نهایی نیز در شکل ۲ نشان داده شده است.

شکل (۱): آزمون مدل مفهومی تحقیق در حالت ضرایب معناداری

شکل (۲): آزمون مدل مفهومی تحقیق در حالت بارهای عاملی

جدول (۴): نتیجه مربوط به بررسی فرضیه‌های تحقیق

رابطه موجود در مدل	سطح معناداری	بارعاملی	نتیجه
استفاده از تکنیک حسابداری مدیریت استراتژیک - استراتژی تصمیم‌گیری مدیران	۰.۹۲۰	۰.۰۳۹	عدم تأیید
پذیرش تکنیک حسابداری مدیریت - استراتژی تصمیم‌گیری مدیران	۲۲.۱۹۱	۰.۵۴۱	تأیید
آگاهی از وضعیت رقبا - استراتژی تصمیم‌گیری مدیران	۱۲.۸۷۳	۰.۲۸۳	تأیید
آگاهی از وضعیت مشتریان - استراتژی تصمیم‌گیری مدیران	۱۱.۱۶۳	۰.۲۹۹	تأیید
آگاهی از وضعیت بازار - استراتژی تصمیم‌گیری مدیران	۱۰.۱۰۱	۰.۲۱۹	تأیید

مقدار معناداری اصلی ترین معیار برای بررسی روابط بین متغیرها در مدل است که باید مقداری بزرگتر از ۱/۹۶ داشته باشد. بنابراین با توجه به این آماره فرضیات ۲، ۳، ۴ و ۵ تأیید می‌گردند.

نتیجه‌گیری

استراتژی‌های سازمانی و حسابداری مدیریت ارتباط نزدیکی با یکدیگر دارند. فرآیند تدوین و اجرای استراتژی در سازمان‌ها به وسیله تکنیک‌ها و قالب زبانی صورت می‌پذیرد که حسابداری مدیریت بر آن متکی است. به طور متقابل فرآیند تصمیم‌گیری استراتژیک نیز قادر است بر طراحی و اجرای سیستم‌های حسابداری مدیریت به عنوان یکی از نمودهای کنترلی استراتژی سازمان تأثیر بگذارد. حسابداری مدیریت سیستمی است که عملیات جمع‌آوری و ذخیره‌سازی داده‌های مالی را طی فرآیندهای حسابداری انجام می‌دهد و پس از پردازش این داده‌ها، اطلاعات مورد استفاده‌ی تصمیم‌گیرندگان سازمانی را تولید می‌نماید، سیستم‌های حسابداری مدیریت در نهایت با ارائه‌ی گزارش‌های هوشمندانه‌ی

مالی، می‌تواند تصمیم‌گیرندگان و مدیران سازمان را در برنامه‌های راهبردیشان کمک نماید. طی دهه‌های گذشته، حسابداری مدیریت در سازمان‌ها به عنوان ابزاری کلیدی برای تصمیم‌گیری در جهت کسب بهره‌وری، جایگاه ویژه‌ای یافته است. این باور وجود دارد که رابطه‌ای میان اطلاعات حسابداری و تصمیم‌گیری وجود دارد. بر این اساس در این تحقیق نقش آگاهی و بکارگیری تکنیک حسابداری مدیریت در استراتژی تصمیم‌گیری مدیران شرکت‌ها مورد بررسی قرار گرفت. بر این اساس نظرات ۳۸۴ نفر از کارکنان و مدیران شرکت‌ها تجزیه و تحلیل گردید که یافته‌ها نشان داد پذیرش تکنیک حسابداری مدیریت استراتژیک، آگاهی از وضعیت رقبا، آگاهی از وضعیت مشتریان و آگاهی از وضعیت بازار موجب بهبود استراتژی تصمیم‌گیری مدیران خواهد شد. علاوه بر این شواهد قابل اتکایی مبنی بر وجود رابطه معنادار بین استفاده از تکنیک حسابداری مدیریت استراتژیک و تصمیم‌گیری استراتژیک یافت نشد.

تصمیم‌گیری همواره به عنوان یک وظیفه اصلی برای مدیریت در تمام سطوح مدیران و سرپرستان مطرح بوده و هست و تغییرات سریع محیطی و توسعه سازمان‌ها، پیچیدگی این فرآیند را نسبت به گذشته فزونی بخشیده است. تجهیز مدیریت به یک سیستم اطلاعاتی صحیح و مطمئن که توانایی مدیریت را در اتخاذ تصمیم‌های لازم در خصوص برنامه‌ریزی، سازماندهی و کنترل ارتقاء بخشد، به یک ضرورت اساسی در عصر ما تبدیل شده است یافته‌ها نشان داده است ابعاد حسابداری مدیریت استراتژی می‌تواند، تصمیم‌گیری در بهبود بخشد.

به‌طور کلی مدیران واحدهای انتفاعی در تصمیم‌گیری‌ها، عملاً بر اطلاعات حسابداری مدیریت اتکا می‌کنند. بنابراین درک ارتباط فرآیند تصمیم‌گیری با اطلاعات حسابداری مدیریت حائز اهمیت بسیار است. اطلاعات ابزار تصمیم‌گیری‌های مدیریت است و میزان صحت و دقت تصمیمات مدیریت نیز بستگی به میزان صحت و سقم اطلاعاتی دارد که در زمان تصمیم‌گیری در اختیار وی قرار دارد، که حسابداری مدیریت استراتژی می‌تواند این شرایط را فراهم کند. یافته‌های این پژوهش همسو با یافته‌های پژوهش اوبوح و آجی‌بولاد (۲۰۱۷) می‌باشد.

منابع

- ✓ امیری، فرزاده، فیضی کمره، حدیث، خامه‌ای، مناه نظری، الهام، (۱۳۹۶)، نقش مدیریت اطلاعات و سیستم مدیریت منابع در مدیریت دانش استراتژیک و تصمیم‌گیری، دومین کنفرانس ملی مدیریت مهندسی، آستانه اشرفیه، موسسه آموزش عالی مهرآستان گیلان.
- ✓ خادم، بهمن، (۱۳۸۷)، اندازه‌گیری عوامل موثر بر حجم سپرده‌های بانک ملی ایران طی دوره ۸۶-۱۳۵۸. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
- ✓ خاکباز، محبوبه، (۱۳۹۳)، بررسی تأثیر مشارکت حسابداران در تصمیم‌گیری استراتژیک و استفاده از حسابداری مدیریت استراتژیک بر عملکرد در صنعت لبنیات، پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.
- ✓ خانی، ناصر، فروغی، زهرا، دانش پرور، زهرا، (۱۳۹۴)، آموزش مدیریت استراتژیک، چالش‌ها و رویکردها سیزدهمین کنفرانس بین‌المللی مدیریت.
- ✓ دستگیر، محسن، جمشیدیان، مهدی، جدیدی، عباس، (۱۳۸۲)، بررسی تأثیر ویژگی‌های سیستم اطلاعاتی حسابداری بر بهبود تصمیم‌گیری مدیران، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، دوره ۱۰، شماره ۴، صص ۲۷-۵۰.
- ✓ رسولی، رضا، ضماهنی، مجید، شهرآیینی، سعید، (۱۳۹۳)، بررسی تأثیر مدیریت استراتژیک منابع انسانی بر عملکرد مالی شرکت‌ها در بورس تهران، راهبرد مدیریت مالی، دوره ۲، شماره ۴، صص ۳۳-۵۷.

- ✓ سجادی، سید حسین، طباطبایی نژاد، سید محسن، (۱۳۸۵)، سیستمهای اطلاعات حسابداری، انتشارات دانشگاه شهید چمران، چاپ اول.
- ✓ شباهنگ، رضا، (۱۳۹۱)، حسابداری مدیریت، چاپ بیست و سوم، تهران، انتشارات مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی.
- ✓ شکرخواه، جواد، قربانی، محمود، فالاح، هادی، (۱۳۹۴)، نقش تجربه در تصمیم گیری های مدیریت و جایگاه حسابداران مدیریت، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، دوره ۳، شماره ۱۰، صص ۱۰۷-۱۱۶.
- ✓ فروغی، داریوش، احمدی، مرتضی، میرزائی، منوچهر، (۱۳۹۱)، بنیان های مفهومی حسابداری مدیریت استراتژیک، دوره ۲۳، شماره ۲۴۳، صص ۶۱-۶۶.
- ✓ طالب نیا، قدرت الله، رستمی، هما، (۱۳۹۵)، بررسی عوامل موثر بر عدم استفاده مدیران در تصمیمگیری از اطلاعات حسابداری مدیریت [منبع الکترونیکی]، موسسه فرهنگی و اطلاع رسانی تبیان.
- ✓ کریمی، محمدسلیم، (۱۳۹۰)، بررسی سبکهای تصمیم گیری در سازمانهای دولتی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنج.
- ✓ لاری دشت بیاض، محمود، یاسینی، احسان، صفایی مهر، مسعود، (۱۳۹۳)، حسابداری مدیریت استراتژیک، اولین کنفرانس بین المللی مدیریت در قرن ۲۱، تهران.
- ✓ مکرمی، یدالله، (۱۳۷۴)، هدف از صورت های مالی و ویژگی های کیفی اطلاعات مالی، مجله حسابرس، شماره ۱۱۰، صص ۶-۱۳.
- ✓ موسوی شیرینی، سیدمحمود، شاکری، ماهرخ، (۱۳۹۳)، استراتژی، حسابداری مدیریت استراتژیک و عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مدیریت، دوره ۷، شماره ۲۰، صص ۹۳-۱۰۷.
- ✓ نادری خورشیدی، علیرضا، شوقی، محمد، (۱۳۹۲)، نقش تفکر استراتژیک مدیران در مدیریت اثربخش نظام بانکی، نخستین کنفرانس ملی توسعه مدیریت پولی و بانکی، تهران، دبیرخانه دائمی کنفرانس توسعه مدیریت پولی و بانکی.
- ✓ Agbejule, A. (2005). The relationship between management accounting systems and perceived environmental uncertainty on managerial performance: a research note. *Accounting and Business Research*, 35(4), 295-305.
- ✓ Alrabei.A.Abdallah.A.2012.The Impact of Accounting Information System in Planning, Controlling and Decision-Making Processes in Jodhpur Hotels. *Asian Journal of Finance & Accounting*.
- ✓ Bromwich, M. (2000). Thoughts on management accounting and strategy. *Pacific Accounting Review* 11. Pp. 41-48.
- ✓ Chong, V.K. and Eggleton, I.R.C. (2003) The decision-facilitating role of management accounting systems on managerial performance: the influence of locus of control and task uncertainty. *Advances in Accounting*, Vol. 20, pp. 165-197.
- ✓ Cravens, K. S., & Guilding, C. (2001). An empirical study of the application of strategic management accounting techniques. *Advances in Management Accounting*, 10, 95-124.
- ✓ Frederick, C. M., Morrison, C. and Manning, T. (1996). Motivation to participate, exercise affect, and outcome behaviors toward physical activity. *Perceptual and Motor Skills*, 82, 691-701.
- ✓ Jermias, J., and L.Gani. (2004). Integrating business strategy, organizational configurations and management accounting systems with business unit effectiveness. *Management Accounting Research* 15 (2): 179-200.

- ✓ Levy, M., Powell, P. and Yetton, P. (2001). SMEs: Aligning IS and the Strategic Context, *Journal of Information Technology*. 16. 133-144.
- ✓ Magner, N. Welker, R.B. Campbell, T.L. (1996). Testing a model of cognitive budgetary participation processes in a latent variable structural equations framework. *Accounting and Business Research*, 41-50.
- ✓ Oboh, C & Ajibolade, S. (2017). Strategic management accounting and decision making: A survey of the Nigerian Banks. *Future Business Journal*, 3, 119–137.
- ✓ Olwan I.M and Qudaih O.Y, (2011). Using Accounting Information in Decision Making (Applied Study on Jawwal Company), A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement for the Degree of Bachelor of Accounting, Islamic University – Gaza, Faculty of Commerce, Department of Accounting
- ✓ Scott, S.G. and Bruce, R.A. (1995). Decision making style: the development and assessment of anew measure”, *Educational and Psychological Measurement*. Vol. 55, pp. 818-831.
- ✓ Werner, J. (2012). An investigation of uncertainty dynamics within project management : theoretical and empirical insights. *Management and Languages*.

